Приложение № 1

към чл. 16 от Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: **Министерство на финансите**	**Нормативен акт:** Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лица за контакт: Мария Боева Калоян Симеонов	**Телефон и ел. поща:** 02/ 9859 2432; e-mail: rfp@minfin.bg 02/ 9859 2479

1. Проблеми за решаване:

Проблем 1: „Необходимост от мерки за въвеждане в националното законодателство на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

На 19 юни 2024 г. в Официален вестник на Европейския съюз (ЕС) беше публикувана Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер (Директива (ЕС) 2024/1619). Измененията в Директива 2013/36/ЕС[1] са във връзка с надзорните правомощия, санкциите, клоновете в трети държави и екологичните, социалните и управленските рискове и имат за цел: укрепване на основаната на риска капиталова рамка без значително увеличаване на капиталовите изисквания като цяло; насочване на вниманието в по-голяма степен върху рисковете с екологичен, социален и управленски характер (рисковете с ЕСУ характер) в пруденциалната уредба; допълнително хармонизиране на надзорните правомощия и инструменти; и намаляване на административните разходи на банките и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) във връзка с публичното оповестяване и подобряване на достъпа до пруденциалните данни на институциите.
В действащата правна рамка разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС са въведени в националното законодателство в Закона за кредитните институции (ЗКИ), ЗПФИ и актовете по прилагането им.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

[1]Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г. стр. 338–436).

Описаният проблем не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Не е налице възможност привеждането на надзорната рамка на кредитните институции и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2024/1619 да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство. За да се осигури нормативният ефект на измененията в Директива (ЕС) 2013/36/ЕС на територията на Република България, е необходимо предприемане на национална транспозиционна мярка, изразяваща се в приемане на изменения и допълнения на ЗКИ и ЗПФИ и подзаконовите нормативни актове по прилагането им, чрез които първоначално е въведена в националното право Директива 2013/36/ЕС.

Предвид горепосоченото е необходимо да бъде изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции (ЗИД на ЗКИ) с цел отразяване на промените в националната правна рамка, регламентираща от една страна надзорните правомощия на Българска народна банка (БНБ) и Европейската централна банка (ЕЦБ) и Комисията за финансов надзор (КФН) и изискванията за независимост за определени служители в БНБ и КФН и от друга страна новите изисквания спрямо кредитните институции и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ, съгласно измененията в Директива (ЕС) 2013/36/ЕС.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Съгласно чл. 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1619 държавите членки на ЕС, следва да извършат промените, необходими за въвеждане на измененията на Директива 2013/36/ЕС в националните законодателства в срок до 10 януари 2026 г.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Законът за кредитните институции не попада в хипотезата на чл. 22, ал. 2 от Закона за нормативните актове, поради което не е извършена последваща оценка на въздействието на нормативния акт.

Проблем 2: „Констатирани неточности и непълноти в националната правна рамка в областта на пруденциалния надзор на кредитните институции и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти и необходимост от привеждането ѝ в пълно съответствие с правото на ЕС“

2.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Установени са несъответствия при въвеждането в националното законодателство на Директива (ЕС) 2019/878 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на освободените субекти, финансовите холдинги, финансовите холдинги със смесена дейност, възнагражденията, надзорните мерки и правомощия и мерките за запазване на капитала (Директива (ЕС) 2019/878), което налага необходимост от изменение и допълнение на съответните законови норми в ЗКИ и ЗПФИ. Наличието на несъответствия между разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878, и съответните законови норми от ЗКИ и ЗПФИ създава предпоставки за неправилно прилагане на пруденциалната и надзорна рамка. Измененията имат за цел да се хармонизира националната правна рамка с разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, както е изменена с Директива (ЕС) 2019/878.

2.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Описаният проблем не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

2.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Не е налице възможност за привеждане на действащата нормативна рамка в съответствие с приложимото законодателство на ЕС без да се извършат необходимите законодателни изменения в националното законодателство.

2.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Идентифицираните несъответствия произтичат от въвеждането в националното законодателство на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878 – процес, който представлява задължение за всяка държава членка на Европейския съюз. В тази връзка следва да бъдат предприети необходимите законодателни действия за изменение и допълнение на съответните разпоредби в ЗКИ и ЗПФИ, чрез които посочената директива е въведена в българската правна уредба.

2.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е извършвана последваща оценка на Закона за кредитните институции по смисъла на чл. 22 от Закона за нормативните актове.

През 2024 г. е извършена последваща оценка на въздействието на ЗПФИ, като основното заключение е, че въздействието на закона е положително. Очакваните от приемането на закона и последващите му изменения и допълнения резултати са постигнати в голяма степен поради предвидените в него механизми за това. Анализът на пазарите на финансови инструменти през разглеждания период показва, че действащото българско законодателство, уреждащо тази материя, се представя добре по класическите критерии за постигане на целите, ефективност, ефикасност, устойчивост и полезност, още повече имайки предвид силното влияние върху капиталовите пазари, оказвано от външни фактори от регионален и глобален мащаб през последните години. Към датата на извършване на последващата оценка на ЗПФИ инвестиционни посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ не са осъществявали дейност на територията на страната.

2. Цели:

Цел 1: Въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер

Целта на измененията, предложени със ЗИД на ЗКИ, е да се приведе националното законодателство в съответствие със законодателството на ЕС, като се създадат предпоставки за осъществяване на ефективен банков надзор, както и надзор на инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ, съгласно правилата, предвидени в Директива 2013/36/ЕС, изменена с (ЕС) 2024/1619. В тази връзка за постигане на посочената цел и за решаване на проблема следва да бъде прецизирана правната рамка в областта на пруденциалния надзор чрез: 1. Въвеждане на правила, които гарантират независимост на БНБ в качеството ѝ на компетентен орган за банков надзор и независимостта на КФН в качеството ѝ на компетентен орган за надзор върху небанковия финансов сектор; 2. Доразвиване на условията и реда за извършване на оценките за надеждност на пригодност на членовете на ръководните органи и на лицата, заемащи ключови позиции в банките

и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ; 3. Въвеждане на изисквания за уведомяване и надзорни одобрения по отношение на пруденциално значимите трансакции; 4. Хармонизиране на изискванията спрямо банките от трети държави; и 5. Доразвиване на санкционния режим по отношение на кредитните институции и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ. Промените ще постигнат хармонизиране на националната правна рамка в областта на надзора върху банковия и небанковия финансов сектор с приложимото европейско законодателство.

1.1. Във връзка с правилата за независимост на компетентния орган за банков надзор е необходимо определяне на обхвата на лицата от персонала на БНБ, за които ще се прилагат тези нови изисквания за независимост. За целта в законопроекта е предложена дефиниция на „служители на БНБ“, а именно: „служители на длъжности, свързани със създаване, придобиване или ползване на информация за целите на банковия надзор или във връзка с него. Управителният съвет (УС) на БНБ определя длъжностите, в чиито функции попадат дейностите по изречение първо“. Тези правила не се прилагат по отношение на управителя на БНБ. Доразвитите и допълнени изисквания за независимост на служители и членове на УС на БНБ са обособени в отделен Раздел II „Независимост по отношение на надзора върху банките“ в Глава Първа на ЗКИ.

1.2. Със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в условията и реда за извършване на оценки за надеждност на пригодност на членовете на ръководните органи и на лицата, заемащи ключови позиции в банките. Промените надграждат и развиват съществуващия режим, като засилват отговорността на банките по отношение на спазването на съответните изисквания, на които въпросните лица следва да отговарят във всеки един момент. Предвижда се при оценката на репутацията на тези лица да се вземат предвид по-широк кръг обстоятелства, като административни наказания, принудителни административни и други мерки, наложени на оценяваното лице или на юридическо лице, в което то заема или е заемало длъжност с ръководни функции, включително висящи производства за налагане на такива, което съответства на вече установената практика на ЕЦБ. Допълват се изискванията за колективна пригодност на ръководните органи на банките, като занапред ще следва да се отчитат и екологичните, социални и управленски фактори.

1.3. В нови раздели като част от Глава трета в ЗИД на ЗКИ са предвидени разпоредби в съответствие с трите нови глави на Директива (ЕС) 2024/1619 относно въвеждане на хармонизирани изисквания за уведомяване и надзорни правомощия по отношение на пруденциално значимите трансакции, извършвани от банките и финансовите холдинги и финансовите холдинги със смесена дейност, получили одобрение по реда на чл. 35а от ЗКИ (одобрените холдинги). Това са: придобиване и прехвърляне на съществени дялови участия; съществени прехвърляния на активи и пасиви; и преобразувания.
Понастоящем надзорните процедури в тези области се различават значително в отделните държави членки, като в някои не съществуват, което се отразява отрицателно на равнопоставеността на вътрешния пазар. Целта на новите процедури, които следват замисъла на процедурата за одобрение на придобиване на квалифицирани дялови участия в досегашния ѝ вид в правото на ЕС, е да се гарантира наблюдението на надзорния орган при реализиране на сделките, които могат съществено да променят рисковия профил на банката.
По отношение на придобиване на съществено дялово участие се въвежда изискване за издаване на одобрение от надзорния орган, когато банка и одобрен финансов холдинг (със смесена дейност) възнамерява да придобие дялово участие, което достига или надхвърля 15 на сто от приемливия им капитал, независимо дали придобиването е във финансовия или нефинансовия сектор. Прехвърляне на активи и пасиви, което достига или надхвърля 10 на сто от общите активи или пасиви на съответния субект, а когато участващите в операцията лица са от една и съща група – 15 на сто от общите му активи или пасиви, може да бъде извършено след уведомяване на надзорния орган, без изискване за оценка и одобрение. На основание разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619 е доразвит съществуващият в ЗКИ разрешителен режим на преобразуванията, в които участват банки, като процедурата за оценка от надзорните органи, предвидена в проекта,

има допълващ характер по отношение на общия режим на преобразуванията по Търговския закон. В обхвата му са включени както преобразувания на банки, така и на одобрените холдинги.
И за трите категории процедури са предвидени задължения за сътрудничество и безпрепятствен обмен на информация между различните надзорни органи, включително с органите, отговарящи за борбата с изпирането на пари или финансирането на тероризма, и координация в процеса на оценка.

1.4. Действащият към момента национален режим в ЗКИ за лицензиране и осъществяване на дейност от клонове на банки от трети държави се допълва с по-подробните изисквания съгласно измененията в Директива 2013/36/ЕС. Банките от трети държави остават извън обхвата на банковия съюз, дори когато клоновете им са установени в държавите, участващи в Единния надзорен механизъм. Новата хармонизирана уредба дава възможност на действащите банки от трети държави да продължат да извършват презгранична дейност с клиенти от ЕС на основата на съществуващите режими в държавите членки.
По отношение на лицензирането на клоновете от трети държави, към условията за издаване на лиценз се добавят спазване на регулаторните изисквания във връзка с капитала, ликвидността, вътрешното управление и управлението на риска, изискванията за регистриране, както и липсата на съмнение за изпиране на пари или финансиране на тероризъм. Предвижда се задължение за БНБ след получаване на заявление за издаване на лиценз да извърши класификация на клона в една от категориите, съобразени с риска, който клонът представлява за финансовата стабилност и целостта на пазара. В категория 1 влизат клоновете, които се считат за по-рискови – или поради стойността на регистрираните активи, или поради относителния размер над определен праг на приеманите депозити на дребно. В категория 2 попадат клоновете, които се считат за малки и несложни и за непредставляващи значителен риск за финансовата стабилност.
По отношение на ликвидността се предвижда задължение за клоновете от трети държави да спазват изискванията за ликвидност, приложими към банките, което съответства на възприетата от БНБ практика и е допустимо от Директива (ЕС) 2024/1619, която съдържа изрична възможност за прилагане на национални изисквания в областта.
На следващо място, във връзка с изискванията за вътрешно управление и управление на риска от всички клонове се изисква да имат най-малко две лица в съответната държава членка, които да осъществяват действителното управление на дейността на клона и които отговарят на приложимите изисквания за надеждност и пригодност, както и се предвижда възможност за БНБ да може да изиска клон от категория 1, с оглед осигуряване на стабилното му управление, да създаде управителен комитет, който се състои най-малко от трима членове.
Въведено е изискване БНБ да оценява дали клонове от трети държави имат системно значение, когато общата стойност на активите на всички клонове от трети държави в Съюза, които принадлежат към една и съща група от трета държава, е по-голяма или равна на 40 милиарда евро.
С оглед спазването от страна на клоновете от трети държави на изискванията към дейността им, наред със задълженията им за предоставяне на БНБ на регулаторна и финансова информация в конкретно определени срокове и при необходимост, БНБ следва да ги включи в плана за надзорни проверки и при необходимост да прилага надзорни мерки за гарантиране или възстановяване на спазването на тези изисквания.

1.5. В съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619, които преразглеждат и доразвиват санкционния режим по отношение на кредитните институции, в законопроекта са предвидени изменения, свързани с надзорните правомощия на БНБ и инструментариума, с който разполага, за да осигури спазването на приложимите пруденциални изисквания. Като основен и най-съществен момент в тази връзка е въвеждането на възможност БНБ да налага периодична парична санкция като мярка за принудително изпълнение за заплащане на парична сума за всеки ден на неизпълнение на задължение по ЗКИ, Регламент (ЕС) № 575/2013, актовете по прилагането им или на решения на БНБ или ЕЦБ, докато продължава неизпълнението. Целта е да се прекрати неизпълнението във възможно най-кратък срок, като се принуди съответното лице да изпълни своето задължение. Периодичната парична санкция не може да бъде наложена за срок по-дълъг от 6

месеца. С оглед обстоятелството, че целта на периодичната парична санкция е да принуди определено лице да прекрати неизпълнение на задължение, в проекта изрично е уредено, че налагането на периодична парична санкция не възпрепятства надзорният орган от възможността за прилагане на надзорна мярка или последващо административно наказание за същото деяние. Предвидено е размерът на периодичната парична санкция и на имуществената санкция на юридическо лице да се определя въз основа на общия му годишен нетен оборот, като е въведена единна дефиниция за всички държави членки, включваща изчерпателен списък от елементи, които да бъдат отчетени при изчисляването на санкцията. Разширен е обхватът на лицата, спрямо които може да бъде приложена надзорна мярка по начина, по който това е уредено при налагане на периодичните парични санкции. Също така са допълнени случаите, при които могат да бъдат прилагани надзорни мерки и са регламентирани няколко нови видове надзорни мерки в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2024/1619. Уредена е и възможност БНБ да приложи мерки спрямо клонове от трета държава, както и спрямо инвестиционен посредник, когато не е получил лиценз за извършване на дейност като банка, въпреки наличието на условията на ЗКИ.

Цел 2: Прецизиране на националната правна рамка в областта на надзора върху банковия финансов сектор с цел отстраняване на констатирани неточности и непълноти и привеждането ѝ в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878

Предвиждат се технически и редакционни изменения в ЗКИ, които имат за цел да отстранят неточностите и непълнотите при въвеждането на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878, в националното законодателство.

3. Заинтересовани страни:

Проблем 1 и 2:

1. Пряко въздействие:
   - Кредитни институции – 17 лицензирани в Република България и 6 клона на чуждестранни банки, от които 1 клон на банка от трета държава;
   - Инвестиционните посредници в Република България – 36 инвестиционни посредници, лицензирани в Република България и 4 клона на чуждестранни инвестиционни посредници;
   - Финансови холдинги (със и без смесена дейност) – 5 бр.

2. Основни заинтересовани страни, върху които новата правна уредба ще окаже косвено влияние, са:
   - Ползвателите на финансови услуги;

3. Засегнат орган за надзор:
   - Българска народна банка
   - Комисия за финансов надзор

4. Варианти на действие по посочения проблем. Анализ на въздействията:

Проблем 1: „Необходимост от мерки за въвеждане в националното законодателство на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъде приета нормативна уредба за въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер.

ЗКИ ще съдържа разпоредби, които ще противоречат или няма да съответстват на хармонизираната рамка за пруденциален надзор на кредитни институции, установена с Директива 2013/36/ЕС и съответно изменена с Директива 2024/1619/ЕС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират положителни въздействия при прилагане на **Вариант 1 „Без действие“.**

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Нормативната уредба в националното законодателство няма да съответства на разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619. В случай, че не бъдат приети необходимите нормативни промени в рамката за пруденциален надзор, ще бъде възпрепятствано ефективното прилагане на европейското законодателство в тази област и на национално ниво няма да има правила по отношение на надзорните правомощия при осъществяване на редица пруденциално значими трансакции, достатъчно широк кръг от мерки и санкции за осигуряване спазването на пруденциалните изисквания, недостатъчни пруденциални стандарти и надзор спрямо клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер.

Вариант 1 не предполага екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 1 „Без действие“ не е налице пряко въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: При избор на вариант 1 „Без действие“ не следва промяна на административната тежест за заинтересованите страни.

Вариант 2 „Приемане на ЗИД на ЗКИ“

При този вариант на действие, ще бъде приет ЗИД на ЗКИ, с който ще бъдат предложени следните основни нормативни изменения в ЗКИ, свързани с новата рамка за пруденциален надзор съобразно разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619:

- Въвеждане на правила, които гарантират независимостта на БНБ като компетентен орган за банков надзор;
- Доразвиване на условията и реда за извършване на оценките за надеждност на пригодност на членовете на ръководните органи и на лицата, заемащи ключови позиции в банките;
- Въвеждане на изисквания за уведомяване и надзорни одобрения по отношение на пруденциално значимите трансакции;
- Хармонизиране на изискванията спрямо банките от трети държави;
- Доразвиване на санкционния режим по отношение на кредитните институции.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Въвеждането на описаните нормативни промени ще създаде стабилна правна рамка, позволяваща на БНБ да осъществява функциите си на надзорен орган съобразно приложимото европейско законодателство. Приемането на предложените изменения и допълнения в ЗКИ се очаква да има положително въздействие върху ефективността на дейностите на БНБ и останалите засегнати субекти – институциите от една страна и клоновете на банки от трета страна.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариант 2 не предполага отрицателни икономически въздействия и няма да има екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 2 не е налице специфично въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Административната тежест за пряко заинтересованите страни и компетентните органи ще се увеличи, доколкото се засягат съществуващи режими – въвеждат се допълнителни разрешителни режими, както и промени в съществуващ лицензионен режим. Въвеждат се и периодични парични санкции.

Със законопроекта се въвежда задължение (в съответствие с правото на ЕС) за предварително одобрение и предварително уведомяване от страна на банките, финансовите холдинги и финансовите холдинги със смесена дейност на компетентния надзорен орган относно извършваните от тях пруденциално значими транзакции, в частност придобиване и прехвърляне на съществени дялови участия и съществени прехвърляния на активи и пасиви. В раздел III на глава трета от Закона за кредитните институции се създават подраздел II „Придобиване или прехвърляне на съществено дялово участие“ и подраздел III „Съществени прехвърляния на активи и пасиви“.

По отношение на придобиване на съществено дялово участие се въвежда изискване за предварително одобрение от надзорния орган, когато банка, финансов холдинг и финансов холдинг със смесена дейност, получил одобрение по реда на чл. 35а от ЗКИ (одобрените холдинги) възнамерява да придобие дялово участие, което достига или надхвърля 15 на сто от приемливия капитал на съответния субект (съществено дялово участие). За издаването на одобрение се подава заявление до компетентния орган, в което се посочва размера на придобиваното дялово участие и се прилагат изискуемите документи. След извършване на оценка, съобразно определените в закона критерии, компетентният орган издава или оказва да издаде одобрение за придобиването или прехвърлянето на съществено дялово участие, за което съобщава на приобретателя в законоустановения срок. Уведомлението за отказ следва да бъде мотивирано.

Законопроектът допълва изискванията по действащия към момента режим относно лицензиране и осъществяване на дейност от клонове на банки от трети държави и доразвива съществуващия разрешителен режим на преобразуванията, в които участват кредитни институции, като в обхвата му са включени и преобразования, в които участват одобрените холдинги.

Проблем 2: „Констатирани неточности и непълноти в националната правна рамка в областта на пруденциалния надзор на кредитните институции и инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти и необходимост от привеждането ѝ в пълно съответствие с правото на ЕС“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъде хармонизирана националната правна рамка по банков надзор с Европейската правна рамка и определени разпоредби от Директива 2013/36/ЕС, както е изменена с Директива (ЕС) 2019/878, няма да бъдат въведени с точност в националното законодателство. Създават се рискове за неправилно прилагане на надзорната рамка и неспазване на разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират положителни въздействия при прилагане на **Вариант 1 „Без действие“.**

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай, че не бъдат приети необходимите нормативни промени за отстраняване на установени несъответствия при въвеждането в националното законодателство на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878, ще е налице несъответствие и невъзможност за ефективното прилагане на европейското законодателство в областта на пруденциалния надзор. Определени разпоредби от Директива 2013/36/ЕС няма да бъдат въведени изцяло и точно в националното законодателство и съответно някои разпоредби от ЗКИ ще продължат да са в противоречие с Директива 2013/36/ЕС.

Вариант 1 не предполага екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 1 „Без действие“ не е налице пряко въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: При избор на вариант 1 „Без действие“ не следва промяна (вкл. увеличаване) на административната тежест за заинтересованите страни.

Вариант 2 „Приемане на ЗИД на ЗКИ“

Чрез този вариант в националното законодателство ще бъдат приети мерки, чрез които ще се осигурят условия за ефективното и точно въвеждане на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878. Измененията в ЗКИ имат за цел отстраняване на технически неточности и подобряване на досегашната редакция на разпоредбите, така че да се постигне максимално съответствие с Директива 2013/36/ЕС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант националната правна рамка по пруденциален надзор ще в пълно съответствие с приложимата европейска правна рамка.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариант 2 не предполага отрицателни икономически въздействия и няма да има екологично въздействие върху заинтересованите страни.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: При избор на вариант 2 не е налице специфично въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Тъй като с предложените нормативни изменения в рамките на проблем 2 не се създава нов лицензионен или регистрационен режим, не се очаква увеличение на административната тежест за заинтересованите страни с решаването на този проблем.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. Проблем 1:

	Вариант 1 **„Без действие“**	**Вариант 2** **„Приемане на ЗИД на ЗКИ“**

Ефективност	**Цел 1: Въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер**	3) ниска	1) висока	
Ефикасност	**Цел 1: Въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер**	3) ниска	1) висока	
Съгласуваност	**Цел 1: Въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1619 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024**	3) ниска	1) висока	

	година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на надзорните правомощия, санкциите, клоновете от трети държави и рисковете от екологичен, социален и управленски характер		

5.2. Проблем 2:

		Вариант 1 **„Без действие“**	**Вариант 2** **„Приемане на ЗИД на ЗКИ“**
Ефективност	**Цел 2: Прецизиране на националната правна рамка в областта на надзора върху банковия и небанковия финансов сектор с цел отстраняване на констатирани неточности и непълноти и привеждането ѝ в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878**	3) ниска	1) висока
Ефикасност	**Цел 2: Прецизиране на националната правна рамка в областта на надзора върху банковия и небанковия финансов сектор с цел отстраняване на констатирани неточности и непълноти и привеждането ѝ в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена**	3) ниска	1) висока

	с Директива (ЕС) 2019/878		
Съгласуваност	**Цел 2: Прецизиране на националната правна рамка в областта на надзора върху банковия и небанковия финансов сектор с цел отстраняване на констатирани неточности и непълноти и привеждането ѝ в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878**	3) ниска	1) висока

6. Избор на препоръчителен вариант:

Изборът на препоръчителен вариант се извършва въз основа на следните основни критерии:

Ефективност: степента, до която вариантът е вероятно да постигне целите.

Ефикасност: степента, до която целите могат да бъдат постигнати чрез даден вариант на действие при дадено равнище на финансови ресурси, или при по-ниски разходи.

Съгласуваност: степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

По проблем 1: Препоръчва се избор на Вариант 2, тъй като същият се отличава с най-висока степен на ефективност, ефикасност и съгласуваност, което обуславя неговото предимство пред Вариант 1.

При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма ефективност има Варианти 2, при който ще бъде постигната напълно поставената цел.

Сравнението на вариантите по критерий ефикасност показва, че постигането на целта с по-ниско ниво на разходите от всички заинтересовани страни ще е при Вариант 2.

При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма съгласуваност има при Вариант на действие 2, тъй като националната правна рамка в областта на пруденциалния надзор ще бъде изменена с оглед изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619. Съгласуваността при Вариант на действие 1 ще е най-ниска, тъй като изискванията на правната рамка в областта на пруденциалния надзор няма да бъдат в съответствие с изискванията с Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619.

По проблем 2: При сравняване на вариантите на действие се установи, че най-голяма ефективност, ефикасност и съгласуваност се постига чрез Вариант 2.

При сравняване на вариантите на действие може да се установи, че най-голяма ефективност има Вариант 2, при който ще бъде постигната напълно поставената цел. Няма идентифицирана ефективност при предприемане на Вариант 1.

Сравнението на вариантите по критерий ефикасност показва, че постигането на целта с по-ниско ниво на разходите от всички заинтересовани страни ще е при Вариант 2. При предприемане на Вариант 1 не се предвиждат разходи, но целта няма да бъде постигната.

При сравняване на вариантите на действие по критерий съгласуваност, се установи, че по-голяма съгласуваност има Вариант 2, тъй като националната правна рамка в областта на пруденциалния надзор ще бъде в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878. При Вариант 1 няма да бъде постигната целта за прецизиране на националната правна рамка в областта на банковия надзор и привеждането ѝ в пълно съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По проблем 1:

☒Ще се увеличи
☐Ще се намали
☐Няма ефект

Повече информация е предоставена в подраздел „Административна тежест“ на т. 4 Варианти на действие по посочения проблем. Анализ на въздействията.

По проблем 2:

☐Ще се увеличи
☐Ще се намали
☒Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

По проблем 1:

☒Да
☐Не

Повече информация е предоставена в подраздел „Административна тежест“ на т. 4 Варианти на действие по посочения проблем. Анализ на въздействията.

По проблем 2:

☐Да
☒Не

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

По проблем 1 и 2:

☐Да

☒Не

Със законопроекта не се създават нови регистри, които се водят от надзорните органи.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

По проблем 1 и 2:

☐ Актът засяга пряко МСП

☒ Актът не засяга пряко МСП

Актът се отнася до кредитни институции, инвестиционни посредници и финансови холдинги, които не попадат под дефиницията на МСП.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По проблем 1 и 2:

Не са идентифицирани рискове по прилагането на препоръчителните варианти. Не се очакват потенциални рискове от приемане на предложените промени в ЗИД на ЗКИ. Разпоредбите на нормативния акт целят да хармонизират действащата към настоящия момент правна уредба в областта на пруденциалния надзор и да я адаптират към европейското законодателство.

7. Консултации:

☐ Проведени са консултации

По проблем 1 и 2:

……..……
…….

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, по проекта на закон за изменение и допълнение на ЗКИ ще бъде проведено обществено обсъждане, като целесъобразните бележки и предложения ще бъдат взети под внимание. Законопроектът ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на финансите и на портала за обществени консултации – www.strategy.bg. По законопроекта ще бъде проведено и съгласуване по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Индикативен график – изработване на нормативния акт до средата на месец август 2025 г. Очаквано приемане на законопроекта от Министерския съвет – до края на месец октомври 2025 г.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?
По проблем 1 и 2:

☒Да

☐Не

Предлаганите промени са свързани с въвеждане на разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2024/1619 и с отстраняване на неточности при въвеждането на разпоредбите на Директива 2013/36/ЕС, изменена с Директива (ЕС) 2019/878, в националното законодателство.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?
По проблем 1 и 2

○ Да

◉ Не

10. Приложения:

- Без приложения.

11. Информационни източници:
Проблем 1:
Директива (ЕС) 2024/1619 - Директива - ЕС - 2024/1619 - EN - EUR-Lex
Проблем 2:
Директива (ЕС) 2019/878 - Директива - 2019/878 - EN - EUR-Lex

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: За Надя Даскалова, директор на дирекция „Регулация на финансовите пазари“

Дата: 05.09.2025 г.

Подпис: Kaloyan Dimitrov Simeonov

Digitally signed by Kaloyan Dimitrov Simeonov
Date: 2025.09.05 12:02:02 +03'00'